

עטרת שרוב

עלון שבועי שיע"י מוסדות קאמנוא בארה"ק – בנושאים כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
רה" ארזי הבירה 48 ירושלים

פרשת צו – פורים

בס"ד, עש"ק פרשת צו
ט"ו אדר ב' תשפ"ב – שנה י"ג גליון תר"ב

זמני הדלקת הנרות ומוצ"ש

ירושלים	5:13	6:26	7:07
בני ברק	5:28	6:28	7:04
ניו יורק	6:47	8:06	8:18
מונטריאל	6:46	8:05	8:07

נא לשמור על קדושת הגליון

עטרת ראשנו

דברי תורה מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

קִיְנוּ וְקַבְּלוּ הַיְהוּדִים עֲלֵיהֶם וְעַל זָרְעָם וְעַל כָּל הַגּוֹיִם עֲלֵיהֶם וְגו' (אסתר ט כז)

נמצאים אנחנו בסעודת פורים קטן, שאומרת המשנה (מגילה פ"א מ"ד) אין בין אדר ראשון לאדר שני וכו'.

להנה עיקר הפורים הוא מצות מחיית עמלק, שהוא תשלום לפגם שפגם שאול המלך מה שלא הרג את הגג בציווי של שמואל הנביא, וממנו יצא המון כמו"ש חז"ל (מגילה יג). ולכן מרדכי ואסתר שהם צאצאי שאול המלך (שם עמוד ב), השלימו את חיוב מחיית עמלק של שאול.

ועל עמלק כתוב בתורה (שמות יז טז) 'כי יד על כס יה מלחמה לה' בעמלק מדור דור'. ופרש"י שם וז"ל: נשבע הקדוש ברוך הוא, שאין שמו שלם, ואין כסאו שלם, עד שימחה שמו של עמלק כולו, וכשימחה שמו יהיה השם שלם והכסא שלם ע"כ.

ולא יחשוב האדם שהכוונה רק לעמלק שהיה בזמנם, אלא הכוונה הוא ליצה"ר וכל המשמנים והמקמרגים שמפריעים את האדם מלעבוד את ה' כראוי בכל דור ודור, שכל אלו נכללים בשם עמלק.

ומחשבתו הפנימית של עמלק היתה לפגום באותיות ו"ה משם הו"ה, ולהפריד בין אותיות י"ה מאותיות ו"ה, כי הרי ידוע (ע"ה שער המלכים פ"ב) שאין לעמלק ולכל חמא ורע שליטה לפגום באותיות י"ה רק באותיות ו"ה.

וידוע שם י"ה שהוא בחינת מוחין הוא מורה על המחשבה, ושם ו"ה שהוא בחינת זו"ן מורה על המעשה, ועמלק רצה שבני ישראל יקיימו את מצוות ה' רק במעשה ודיבור, ולא במחשבה בחכמה ובשכל, כמוצאות אנשים מלומדה.

שהרי בכל מצוה יש ג' חלקים, מחשבה דיבור ומעשה, והמחשבה הוא כנגד שם י"ה, והדיבור הוא כנגד אות ו' שבו"ה במה שאומרים בלשם יחוד קודם עשיית המצוה 'כמו שכתוב בתורה וכו' שזה קיום הדיבור בכל מצוה, וה' הוא בחינת המעשה.

וכל זה רצה עמלק למנוע מבני ישראל, שעי"ז יהיה שם הו"ה בפירוד ח"ו כנ"ל.

ולכן תיקן מרן האר"י הקדוש וכל הצדיקים שיאמרו קודם לכל מצוה נוסח של לשם יחוד, כדי להפריד את עצת עמלק, כי על ידי אמירת לשם יחוד מייחדים המחשבה והדיבור והמעשה להיות השם שלם.

וכל זה הוא חלק ממצות מחיית עמלק, על ידי מה

שמוקיים את מצוות ה' בשלמות במחשבה בדיבור ובמעשה.

וכבר עמדו הראשונים עה"ת (בעלי תוספות ריב"א רא"ש) על מצות מחיית עמלק, שכתוב בתורה ב' פעמים, פעם א' בפרשת בשלח (ו יד) 'כי מחה אמחה את זכר עמלק' משמע שהקב"ה בעצמו ימחה את זכר עמלק.

ופעם ב' כתוב בפרשת כי תצא (כה יט) 'תמחה את זכר עמלק' וגו', משמע שמוטל על האדם בעצמו למחות, ולא על ידי הקב"ה.

והביאור בזה יש לומר, שיש ב' בחינות במצות מחיית עמלק, האחד מה שמוטל על בני ישראל בכל דור ודור כש"כ 'מלחמה לה' בעמלק מדור דור', שזה כנגד היצה"ר שמתחדש בכל דור ודור ביותר בכל מיני אופנים ומתלבש במלבושין שונים, ועל זה חייב האדם להשים אל לבו שלא להיגרר אחרי תחבולותיו. ועל ידי שזיהר בזה נוכח לבחינה השנייה שלעתיד לבוא שימחה הקב"ה בעצמו את עמלק, שאז תקיים הפסוק 'בלע המות לבצח' (ישעיהו כה ח).

ואפשר לומר עוד, שהרי ידוע בשם מרן האר"י הקדוש (ליקוטי תורה) עה"פ בוכריה (יד ט) 'ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד' שלעתיד לבוא תשתנה שמו של הקב"ה מהו"ה ליהו"ה, על ידי חילוף אות וי"ו לאות וי"ה.

והביאור בזה י"ל, עפ"י מה דאיתא בספר הפרד"ס לרש"י, וכן בשבלי הלקט (ענין תפילה סימן ח), ששם יהו"ה הוא תרגום ארמי לשם יהו"ה, כמו שכתוב בגמרא (יומא לג.) 'אביי הוה מסדר סדר המערכה' שהוא תרגום להיהו.

והרי ידוע ממרן האר"י (שעה"כ דרושי הקדיש ד"א) שתרגום ארמי הוא בבחינת אחרים, והוא הבחינה שנמצאים אנו כהיום בגלות, אבל לעתיד לבוא יחזור מבחינה זו לבחינת פנים בפנים, ואז יחזור שם הו"ה לשם לשון הקודש בשם יהו"ה, ויהיה התיקון השלם.

והנה הצירוף והג' של השמות שיאירו לעתיד לבוא שהם יהו"ה ואדנ"י עולים כמנזן צ"ה, וקודם הגאולה בזמן הגלות הוא רק כמנזן צ"א לפי חשבון שם הו"ה ואדנ"י.

ולפי זה נבין שפיר, שהרי תיבות כ"ס י"ה עולים גם כן כמנזן צ"ה, שזאת היתה כוונת עמלק לגרום שח"ו לא יבוא בחינת שם הו"ה לתיקונו השלם

שוה"פ פורים קטן תשפ"ב לפ"ק

עטרת פז

אמרות טהרות מרבתינו זי"ע

והכחן המשיח תחתי מנניו יגשה אתה
קק עולם להווייה קליל תקטר (י טו)
ר"ל והכחן המשיח צדיק הדור שהוא נמשח
ונסמך מדור לדור, היינו שנמשח
סמיכתו מאבות שלו עד סמיכת יהושע
ממשה רבינו ע"ה, צדיק זה הוא תמיד
תחתי מנניו של מקום, היינו ישראל
הקדושים, כלומר שהוא מוסר נפשו וגופו
לצורך ישועתם הצריך להם, כמו משה רבינו
שהיה מוסר עצמו עבור ישראל הקדושים.
וידוע הוא מרז"ל (תיקו"ז קיב) שניצוצין של
משה רבינו ע"ה מתפשטים בכל דרא ודרא,
היינו בצדיקים אמיתים שבכל דור ודור. וזהו
והכחן המשיח צדיק הדור, תחתי מנניו
שהוא מוסר עצמו עבור ישועת ישראל כדי
שלא יבוא עליהם שום רע בעולם, כנודע
מזוהר הקדוש (פ' שמות כ: על הפסוק 'ומשה היה
רועה את צאן יתרו') משם תבין היאך צריך ראש
הדור לאהוב את ישראל הקדושים ע"ש.
וזהו יעשה אותה דייקא, ולא ילך ריקם
מתפלתו הוכה עבור ישראל, חק עולם בכל
דור ודור, חק זה לא ימוש מצדיקי הדור על
כל מה שמתפללים עבור צרכי ישראל
מרובים, וזהו חק עולם לה' ב"ה, שהוא חק
ולא יעבור, כליל תקטר ר"ל עבור שיהיה
לישראל הקדושים כל צרכיהם, אז יהיו כל
ישראל מקושרים בהקב"ה, בסוד 'ואתם
הדבקים בה' אלהים' דייקא 'חיים כלכם
היום' (דברים ד ד) עלינו ועל כל ישראל אמן.

'בתם אופיר' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

קל זכר בפהנים יאכל אתה קדש קדשים הוא (י כב)

ר"ל כל זכר צדיק הדור המשפיע, בכהנים
שהם צדיקים טובים המתנהגים תמיד
בחסדים טובים. וזהו בכהנים יאכל אותה
בסוד 'מהאוכל יצא מאכ"ל' (שופטים יד יד)
יחוד של צ"א יאהרונה", כלומר מכת זה
שהוא מיוחד תמיד יחוד קבה"ו, בסוד יאכל
אותה בסוד אוכלת עמו מליל שבת (כתובת
סא:). קודש קדושים הוא ר"ל השפעות אלו
שהצדיק הזה משפיע לישראל המסתופפים
בצלו, וה"ה לכל ישראל הקדושים, השפעה
זו היא דקדושה וזהו קדש קדשים הוא והבן.

'בתם אופיר' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

קל זכר בפהנים יאכל אתה קדש קדשים הוא (י כב)

ר"ל כל זכר הוא כנגד בני דו"ק שיהיה
לישראל. יאכל אותה הוא כנגד מוונא
רויחא שיהיה לישראל. קודש קדשים הוא
כנגד חיים ארוכים, רפואה שלימה, שיהיה
לישראל הקדושים.

'בתם אופיר' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

עטרת חכמים – פורים

עיונים וביאורים מרבתינו זי"ע

למלך' כי זה עצמו היה התפלה, כי היאך יתפלל
בעמרו לפני המלך, וזה עצמו היה התפלה 'אם על
המלך טוב ואם ייטב עבדך לפניך' (נחמיה ב דה) ע"ש,
וכן כאן אמירתה למלך היה תפלה לאל עליון.

'בתם אופיר' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

יתאפק קמן. (אסתר ה י)

במסר במסורה ב"פ כתוב 'זיתאפק' דא כאן, ואידך
'זיתאפק ויאמר שימו לחם' (בראשית מג לא). כי
זה ידוע שניצוצין הטוב שהיה בהמן היה מן מקום
שיורד המן לישראל, ועל ידי זה ביום מפלת הרע שלו
מצוה לאכול ולשתות, כדי להמשיך שפע לכל ישראל
בקדושה, וזה מרמז המסורה 'זיתאפק ויאמר שימו
לחם' 'זיתאפק קמן' שנתחזק שפע המן לירד פרנסה
ושפע לישראל בגלות אכ"ר.

'היכל הברכה' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

תנתן לי נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי. (אסתר א ג)

ענין שאלה ובקשה, תבין שגביר אחד מופלג הרבה
בעושר וצריך לפעמים על רגע מאה רענדליך,
ושואל לאיש פשוט היש תחת ירך על שעה קלה ליתן
לי מאה רענדליך, פשוט שאין זה בקשה אלא שאלה
אם יש לו ירוץ כגבור ליתן. ובקשה שייך עני המבקש
איזה טובה מן עשיר. ובאמת אסתר הצדיקה כבר
מסרה נפשה באמת על עמה ועל קידוש השם, ולא
היה לה אלא דרך שאלה 'נפשי בשאלתי' שאינו אלא
שאלה שאני שואל ממך אם תתן או לא, כי כבר
מסרתי נפשי באמת, אבל עמי בבקשתי אבל נפשי
לא שייך ביה בקשה, כי ברצון נפשי ובשמחה אני נותן
נפשי על ישראל כמעט מתי יבוא לידי דר' עקיבא.

'בתם אופיר' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

התיקון בפורים מחטא עץ הדעת

כתב בספר דבש לפי (מהחיד"א מערכת א') בשם
מהר"ח ז"ל אסתר היתה לגלגל חוה. לדעתי כי
חוה אכלה מעץ הדעת ואסתר תקנה, וזה דשלחה
למרדכי לגזור תענית (אסתר ד טו) אל תאכלו ואל
תשתו לתקן אותה אכילה. וזה כאשר הקב"ה הקב"ה
עזר ונעשה הגם תקנו בסעודת פורים אכילה ושתיה
מהו דוקא אכילה ושתיה. לרמוז כל הדעות באכילת
עץ הדעת (בר"ר טו ז) דלמאן דאמר חיטה היה לתקן
בסעודה באכילה. ולמאן דאמר יין היה לתקן בשתיה
משתה היין. ולמאן דאמר אחרונג היה לתקן בקריאת
המגילה שנקראת אגרת. כדברי ה'ברית כהונת עולם'
שהם אתון אחרג.

ונקראת אסתר הדס"ה לרמוז כי בחטא חוה לא נפגם
חוש הרי"ח (בני יששכר, אדר א, י) ואסתר תקנה
חטאה לכן נקראת הדס"ה. וזה על ידי קבלת התורה
נתקנה וזהמת הנחש, וזה בימי מרדכי ואסתר הדר
קבלו התורה ברצון (שבת פח, א) לרמוז לתקן חטא חוה.
וזה שביקשה אסתר וצומו עלי גימ"ל ימים לרמוז על
שלושת ימי הגבלה כי מבואר במדרש (אסתר ד ו, ב)
איש יהודי מלמד ששקול מרדכי בדורו כמשה בדורו.

'פרי חיים' מועדים מרבינו חיים יעקב מקאמרנא

ומרדכי ידע את כל אשר נעשה. (אסתר ד א)

שמכל ענין עשיות המן לא היה מתפחד, אדרבה כמו
שפרשנו שהיה אומר שהוא ימחה את שם המן,
והיה מתגרה בכלב לומר לו עבדי אתה, אבל 'ומרדכי
ידע' ברוח הקודש שנגזרה גזירה זאת מאת הקב"ה,
ויצא בתוך הע"ר מספר תשוב"ה, אחד מעיר מוכה כל
העיר (סנהדרין קיא.), שיקשר עצמו עם תוך של כל אחד.

'בתם אופיר' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

ותשלח בגדים להלביש את מרדכי ולהסיר שקו מעליו ולא קבל. (אסתר ד ד)

דבר זה מתמיה וכי חשבה אסתר שמחמת חסרון
בגדים לובש מרדכי שק ששלחה לו בגדים. אלא
שזה ששלחה להסיר שקו כי הבינה ברוח קדשו ואמרה
אין זמן כעת להמתקה, אלא להכרית אויב ולהשמיד
פריו ממעל, ויותר טוב שתלביש בגדים. מבואר בדברי
ראשונים כי בגד יאמר על הבגידות, והם כנגד יבלו
(תהלים קב כו), שצדיקין לבלות ולבלות, כי כל אדם
כלול מטוב ועד רע הטוב לבוש והרע בגד, ויהיו בגדיך
לבנים (קהלת ט ה) שתתלבן אותם על ידי תשובה, ובגד
ללבוש (בראשית כח כ) שיחזור הכל לטוב, ומה שאינו
חוזר כנגד יבלו ויתבטל הרע לגמרי. ולכן שלחה
אסתר יותר טוב תעשה כמו שעשה שמואל, שלבש
חלוקן של ישראל (ירושלמי תענית יא.), היינו בגד שנחלק
מן הקדושה של ישראל והשתתף בלב אחד עם כל
ישראל, ואמר חמאתי. ובהתקשרות הזה של ישראל
באחדות נכרת ונשמד עמלק, ושואל חטא כמה שחמל
על מיטב, כי היה הזמן להכרית אף מעט טוב שבו, כי
הבא להורגו השכם להורגו, על כן רמזה לו בשליחות
בגדים שהעת הוא לאסוף עם ישראל ולילוש חלוקן
של ישראל באחדות ולעשות תשובה ולומר חמאתי,
אבל השק שבא להתמקה אין הזמן גורם, ולזה להסיר
שקו מעליו ולא קבל, כי לא הורה לדבריה עדיין, והיה
מרדכי רוצה בהמתקה.

'בתם אופיר' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

ויעבר מרדכי ויעש ככל אשר צוה עליו אסתר. (אסתר ד יז)

שנתלבש בעיני עצמו בעבירה, שגם הוא עבר איזה
עבירה דקה כמו ששלחה לו בגדים להתלבש
בחלוקין של ישראל כשמואל הנביא (ירושלמי תענית יא.).
ואמר חמאתי אני החוטא, וכן משה רבינו שבר על פי
הגבורה כלים בחמתו הלוחת כדי להשתתף עצמו עם
ישראל שעברו ע"י, ובוה על ידי תשובתו הרמתה
יעלה גם ישראל לתשובה, כי כל מי שאינו מחויב
בדבר אינו מוציא את הרכים ידי חובתן, הכל ידוע
ליודעין. וזהו 'ויעבר מרדכי ויעש ככל אשר צוה לו
אסתר' בשליחות הבגדים, וזה יגרום להכרית כל מריע
וישראל יתעלו לחיים אמיתים בגזירות חי וקיים אכ"ר.

'בתם אופיר' מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

ותען אסתר ותאמר שאלתי ובקשתי. (אסתר ה ז)

על דרך הפשוט הוא 'ותען' לאחשורוש, 'ותאמר'
במחשבה ורצון אל מלך עליון שמאתו היתה
שואלה, כמעט 'ואתפלל אל אלהי השמים ואמר

שולחן הטהור

לקט הלכות מספר 'שולחן הטהור' וזר זהב' לרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא זי"ע

דיני ומנהגי קריאת המגילה, תפלת פורים, פרשת עמלק, משתה ושמחה, משלוח מנות, מתנות לאביונים, שתוי בק"ש ותפלה, שושן פורים, כלאי בגדים.

דיני מגילה

מצות עשה מדברי סופרים לקרות מגילת אסתר בזמנה. מדיני המצוה, הכל חייבין בקריאתה אנשים ונשים, וקטנים מחנכים אותם לקרותה (שו"ע סימן תרפ"ט ס"א וי"א), וכל המצות של תורה נדחין לשעתן מפני מקרא מגילה (מגילה ג, שו"ע סימן תרפ"ט ס"ב) ופרסומי ניסא, שהוא באמת מצוה מן התורה לפרסם הנס להלל להשי"ת כמי"ש (דברים י"א) הוא תהלתך^א, אלא שהוא כולל לכל התורה ולא יבוא במנין, וכו', ומת מצוה דוחה מגילה שהפוגע בו קוברו תחילה ואח"כ קורא (מגילה ג, שו"ע סימן תרפ"ט ס"ב), ומצוה לקרותה בלילה ולשנותה ביום מתוך הספר (מגילה ד, שו"ע שם ס"א), וכו', ומברכין שהחיינו בלילה וביום^ב.

(אוצר החיים פ' וילך מצוה ד' מד"ס קצ"ב)
מגילה מותר ליגע ולאחוז ערום, ברכ"ל^ג.

(שוה"ט סימן קמ"ז ס"ב)
במגילה מותר לשניים לקרות^ד.

(שוה"ט סימן קמ"ז ס"א)

ברכות המגילה

כשאדם יוצא בברכת חבירו כגון במגילה וכיוצא, יזהר שלא יענה ב"ה וב"ש, דהרי השומע כעונה מלה במלה, ועניית ב"ה וב"ש הוי הפסק ובדיעבד יצא, ויש למחות במי שעונה ב"ה וב"ש שלא יקלקל הברכה^ה.

(שוה"ט סימן רי"ג ס"ב)
בכל ברכות שאדם שומע יכוין הוא במחשבה שם הוי"ה יתברך שמו, וכן ברכות מגילה וכיוצא, ישמע במחשבתו ברוך אתה ה' בנקודות המבוארין לתלמידי מרן הארי"ל^ו.

(שוה"ט סימן קמ"ז ס"ג)
השומע ברכה שמכוין לצאת בה באמצע, הן שופר הן מגילה וכו', אם לא שמע כל הברכה ולא יצא, אסור לענות אמר^ז.

(שוה"ט סימן קמ"ז ס"ה)
ומנהגינו בקבלת רבותינו הקדושים לענות אמנ אחר ברכות עצמו, וכן אחר ברכת 'הנפרע לעמו ישראל מכל צריחה האל המושיע. אמנ^ח.

(שוה"ט סימן רט"ו ס"ג)

תפלת פורים

בפורים חייב לומר ברכת 'ברוך ה' לעולם אמנ ואמנ בתפלת ערבית, וחלילה להקל לעבור על דברי חכמים^ט.

(זוהר חי"ב רפ"ט)
בפורים אין אומרים תחנון ועקידה ולמנצח ואי"א^י.

- א. ע"ע מה שהאריך בזה רבינו באוצר החיים (פ' וילך מצוה ג מד"ס) בענין אמירת הלל.
- ב. בשו"ע (סימן תרצ"ב ס"א) כתב דמברך שהחיינו רק בלילה, וביום אינו חוזר ומברך שהחיינו. וכתב הרמ"א - דאף ביום מברך שהחיינו (טור בשם ר"ת והרא"ש והמגיד). וכתב המג"א (סק"ב) כיון דעיקר מצות קריאתה ביום.
- ג. ברכ"י (סימן קמ"ז ס"א), בשם שו"ת ש"ע יעקב (או"ח סימן יא), וכ"כ באשל אברהם, ושו"ת הרדב"ז (חי"ב ס"י תשע"א), ודרשות מהרי"ל הלכות פורים (עמוד ק"ח), ושו"ת שאילת יעב"ץ (סי קא), ונו"ב קמ"א (או"ח ס"ז), ושו"ת פנים מאירות (חי"א סימן ע"ז), ועיין בשערי תשובה (סימן תרצ"א סק"ג).
- ד. ע"ש מה שהאריך רבינו לחלק בין קריאת ס"ת שאסור לשניהם לקרות כיון דזהו מחוסר אמונה משאי"כ במגילה. וכ"כ בשו"ע (סימן תרצ"ב ס"ב) - אפילו שנים, ואפילו עשרה, יכולים לקרותה ביחד ויוצאים הם והשומעים מהם.
- ה. בברכ"י (סימן רי"ג ס"ג) הביא מחלוקת בזה, וסיים שם - אך אין למחות במי שעונה ב"ה וב"ש ע"ש. וע"ע בשע"ת (שם סק"ג), ובשוה"ט (סימן קמ"ז ס"ד).
- ו. הטעם הפשוט הוא כיון שהשי"ת מוציא בברכה לבד ולא בכוונת הברכה, לכן יכוין בשם הוי"ה כאילו הוא אומר.
- ז. רבינו האריך שם לבאר בדין אמנ יתומה וזו מסקנתו, ויבואר במקומו.
- ח. עיין מה שהאריך בזה רבינו בשו"ת שם ובזר זהב סק"א, בדין חיוב לומר אמנ אחר ברכת עצמו.
- ט. ע"ע מה שהאריך בזה רבינו בשוה"ט (סימן רלו ס"א).
- י. כדאיתא בשו"ע (סימן תרצ"ג ס"ג) - אין נופלים על פניהם. הגה - וא"א למנצח ואל ארך אפים (מהגהים ובי"ב בשם תוספות). ומה שאין אומרים עקידה הוא כמש"כ רבינו (סימן קלא סק"ד) דמנהגה שעל יום שאין בו אמירת תחנון מן הדין והלכה, אין בו אמירת עקידה.
- יא. כ"כ השו"ע (סימן תרצ"ג ס"ד) - מוציאין ס"ת וקורין בפרשת ויבא עמלק, ואע"פ שאין בה אלא ט' פסוקים, כופלין פסוק אחרון כדי להשלים לעשרה פסוקים, ועיין ברמ"א שם, ופרי"ח (סימן קלא סק"ד).

(שוה"ט סימן קלא סכ"ח)

בפורים אפילו בית יעקב אין אומרים, אלא מתחיל שיר של יום.

(שוה"ט סימן קלא סכ"ז)

קריאת פרשת עמלק בפורים

אין פוחתין [בקריאת התורה] מעשרה פסוקים לשלשה, וכו', ובפרשת עמלק וכיוצא חוזר פסוק כדי שיהיה עשרה פסוקים^א.

(שוה"ט סימן קלא ס"א)

כי מחה אמחה את זָכְר דין בצירי הזין.

(היכל הברכה שמות יז יד)

משתה ושמחה, משלוח מנות, מתנות לאביונים

ובכלל [המצוה של] הקריאה, משתה ושמחה, ומשלוח מנות, ומתנות לאביונים. ועושין הסעודה עם ריעו ביום אחר תפילת מנחה^א, ולא כמו שעושין עיקר הסעודה בלילה ומבטל מצות חכמים, וישב בסעודה עם ריעו בשמחה ובלב טוב באהבת השי"ת^ב.

(אוצר החיים פ' וילך מצוה ד' מד"ס קצ"ב)

הביסוס בפורים עד שיתרחב דעתו בשמחה ויצא מדעתו^ג.

(פני זקן - מותר שקלים)

בסעודת פורים שאוכלין עם בעל הבית סעודה קבועה, ובאמצע הסעודה הביאו יין או מיני מגדים ופירות, צריכין לברך עליהם באמצע הסעודה אפילו הרבה פעמים, ובכל פעם הביאו מינים ממינים שונים, כל זמן שבעה"ב יושב על השלחן, כולם נסמכין אקביעות תכא דבעל הבית, ואין צריכין לברך אלא פעם אחת על הראשון^ד.

(שוה"ט סימן קע"ט ס"ד)

פת הבאה בכסנין, וכו', מה שעושין בפורים המן טאש עיסה ממולאת בפרגיל או בחבושים וכיוצא, וכו'. ופסק מרן (שו"ע סימן קס"ח ס"ה) דלענין נטי"ו ובהמ"ז מדרבנן שאינו שבע מהם אזלין לקולא וכו', אבל באמצע הסעודה אם בא אחד מן הכסנין אלו, ספק ברכות להקל דילמא פת גמור הוא וכבר פטור המוציא וכו'.

(שוה"ט סימן קס"ח ס"ג)

בפורים אפילו כשהתפללו באמצע סעודה מעריב, יאמר י"ע הנסים^ה.

(שוה"ט סימן קפ"ז ס"ה)

סעודת מצוה גדולה שבאה בזמנה וכו', שאי אפשר לדחותו באין פנים ליום אחר, וסעודת פורים ושושן פורים מסגרת השלחן

יכול לקבוע סעודתו בערב שבת אפילו אחר חצות, ואין צריכין להפסיק כלל כל היום עד הלילה, כי העוסק במצוה פטור מן המצוה^א.

(שוה"ט סימן רמ"ט ס"ח)

דין שתוי ושכור בק"ש ותפלה

אם לא שתה רביעית יין בפעם אחת אלא מעט מעט, ובפרט בסעודה, דין שבסעודה אינו משכר, יש להקל להתפלל, והכל לפי שמרגיש, וכשמרגיש בלבול במוחו אל יתפלל, ויכול לשמוע מן השי"צ, ואם הוא שיכור ממש מבלבל לא ישמע מן השי"צ גם כן.

(שוה"ט סימן צ"ט ס"א)

שיכור קורא את שמע, וחיוב בכל המצות התלוין בדיבור. ובימי פורים כשהוא שכור קורא שמע עם ברכתיה והולך לישן שהרי אסור לו להתפלל, ואחר שמפיג יינו עומד ואומר אשרי ותפלת ערבית, אבל אם כבר מגמגם בלשנא לא יקרא קריאת שמע לכתחלה עד שיפיג יינו, ואם קרא ויברך תע"ב, כי לא בשמים היא.

(שוה"ט סימן צ"ט ס"ב)

בימי הפורים שהוא שיכור הרבה ואבריו כבדים הרבה אסור לו לקרות ק"ש, ועכ"פ יאמר פסוק ראשון וישן ויקרא ק"ש אחר חצות לילה.

(שוה"ט סימן רל"ה ס"ה)

שכור שהגיע לשכרותו של לוט הרי הוא ככרי שפטור מכל המצות האמורות בתורה ואין עליו לא חיוב לאו ולא עשה^א, עשה כמעשה לוט פטור הוא, אינו יכול לדבר בפני המלך אסור לו להתפלל וחיוב בכל המצות בברכת המזון ובכל הברכות והמצות, ואם יכול לדבר בפני המלך אלא שאינו מדבר כראוי אל יתפלל לכתחלה ואם התפלל יצא, זהו סולת הדברים^ב.

(שוה"ט סימן קפ"ה ס"ב)

שושן פורים

שמעתי בשם חותן זקני הרמ"ק מהרי"א ז"ע בעל היכל הברכה מקאמרנא, שהיה אומר י"ע הנסים בשושן פורים^א. בתפילה בלחש, וכשהיה אז מתפלל לפני העמוד אז בתפילה בקול לא אמר.

(נימוקי או"ח סימן תרצ"ג ס"א)

כלאי בגדים בפורים

והלבוש כלאים לשמחת פורים או חתונה, רשע מיקרי לכל הדעות, ואפשר לצדד וגם צ"ע, והנהג לישראל בכל טוב^ב.

(פני זקן כלאים פ"ט מ"ה)

- יב. כמש"כ הרמ"א (סימן תרצה ס"ב) - ונוהגים לעשות סעודת פורים לאחר מנחה, וערבית יתפללו בלילה. ומתפללים מנחה תחלה בעוד היום גדול, ורוב הסעודה צריכה להיות ביום (מנהגים), ולא כמו שנוהגין להתחיל סמוך לערב ועיקר הסעודה הוא ליל ט"ו.
- יג. כ"כ בא"ר (סימן תרצ"ה סק"ד) בשם סדר היום, שכתב - יקבל כץ אנשי ביתו וחביריו, כדי אדם יושב גלמוד יחידי אי אפשר לשמוח כראוי, עכ"ל. וכ"כ בפמ"ג (א"א סק"ה). ומקורו מרש"י (מגילת אסתר ט"ח) עה"פ משפחה ומשפחה מתאספין יחד ואוכלין ושותין יחד, עכ"ל.
- יד. עיין ב'אוצר החיים' (כי תשא), מצוה קח רס"ז. ובי"ח היכל הברכה (פ' מפי ר"ג). שכתב וידוע שניצוץ הטוב שהיה בהמן היה מן מקום שירד המן לישראל, ועל ידי זה ביום מפלת הרע שלו, מצוה לאכול ושתות להמשיך שפע לכל ישראל בקדושה.
- טו. רבינו בזר זהב שם סק"ג האריך לבאר שורש הדין בזה ע"ש, והארכנו בזה בגליון ה'.
- טז. עיין במג"א (סימן תרצה סק"ט) שהביא פלוגתא בזה. ובמקור חיים (סימן קפ"ה), ובשע"ת (סימן תרצה סק"ג) בשם היעב"ץ, ונדעת תורה (סימן קפ"ה), כתבו כרבינו שאפילו שהתפללו באמצע סעודה מעריב יאמר על הנסים. ואפשר דזה דווקא בפורים דפרזים שיש מצוה בשמחה גם ביום ט"ו משאי"כ בפורים דמקופים וצ"ע.
- יז. הרמ"א (סימן תרצ"ב ס"ב) כתב כשחל פורים ביום שישי יעשו הסעודה בשחרית משום כבוד שבת, וכתב שם ביד אפרים בשם תשובת מהרי"ל (סימן מ"ו) דהיינו קודם שעה עשירית. ורבים מאחרונים התירו לאחר חצות מדברי הרמ"א (סימן רמ"ט ס"ב) שכתב - וסעודה שזמנה ערב שבת, כגון ברית מילה או פדיון הבן, מותר, כן נראה לי וכן המנהג פשוט. וה"ה סעודת פורים שזמנה ערב שבת.
- יח. עיין בא"ר (סימן קפ"ה סק"ד), משינ"ב (שם סק"ו), פמ"ג (סימן צ"ט א"א סק"ג).
- יט. עיין במג"א (סימן קפ"ה סק"ג), משינ"ב (שם סק"ו).
- כ. בגמנוקי או"ח הביא את דברי המור וקציעה להיעב"ץ שזמנה למה לא יאמרו כן לכתחילה, ודעתו לומר כן, ועוד כתב שכן מפורש במהרי"ל בהל' פורים, וע"ש שהביא עוד שנהגו כן.
- כא. הרמ"א (סימן תרצ"ג ס"ח) כתב שנהגו היתר בפורים בלבישת כלאים דרבנן, וי"א דאסור, אבל המנהג כסברא הראשונה.

עטרת החסידות

מספרי רבותינו הקדושים ז"ע

אור 'יסוד אבא' נפתח בהארה בלתי התלבשות ◊ המשכת 'יסוד אבא' ברזא דברוך עד מלכות ◊ אור 'יסוד אבא' מאיר ברזא דמשה בהתגדלות ◊ רזא ד'פתחיה' שנעשין ז'יין אחד ◊ שורש 'יסוד אבא' הוא התורה, המטהר המרירות ◊ לעשות בתחתון ולרמוז בעליון ◊ התגלות 'מרדכי' בשפע בהתרחבות גדול אין שיעור ◊ סוד ה'כתר' בביסוס בימי פוריא ◊ שער החמישים מקום שאין שם פגם ◊ גילוי 'יסוד אבא' אב הרחמן בהארה נפלאה ◊ בזכות הפורים והביסוס מתגלה 'יסוד אבא' ◊ גדולת ימי הפורים ◊ בספריי רמזתי רזין ורזי רזין

ביהודים (אסתר ד ז), בסוד ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אבד (במדבר כד כ), שכן שער נויין בסוד כתר, ושער מ"ט בסוד אחרית, שממש ינק ע"י עונות, ורצה להתגאות לעלות עד ראשית, ואבד האחרית על ידי מרדכי.

גילוי 'יסוד אבא' אב הרחמן בהארה נפלאה

ואתה אחי תשכיל שהתורה הוא יסוד אבא המכוסה, שכן יסוד אב הרחמים מכוסה על ידי התורה, כי תורה אמת כתיב בה (מלאכי ב ו), וכל מה שעולין מעולם ועד עולם הן הנשמות והן התפלות יותר מדקדוק עמהם, ובכל עליה דיקדוק הדין קשה מאוד, אבל בעת עמידות אבי"א דהיינו בעת הכרחי לעסוק בעוה"ז לעלות הניצוצין משם, על אלו הניצוצין הרחוקים נתגלה יסוד אבא אב הרחמן בהארה נפלאה, ורחמיו על כל מעשיו לדון לכף זכות, כדי להחזירו לבל ידח ממנו נדח (ש"א יד יז), וזהו סוד מרי דכי המטהר המרירות, בסוד רב חסד מטה כלפי חסד (ר"ה יז), טוב פעם הכל העולה מרדכי"י אסתר"ר כמבואר בספר ברית כהונת עולם (מאמר הסתר אסתר פ"י) עיין שם ה"טב, וכן בהצטרפות יהוה למזל ונקמה, בסוד יו"ד פעם וי"ו עולה סמך, ה' פעם נויין עולה ר"ן, ואי"ו פעם קו"ף עולה ת"ר, הפ"ה עולה כ"ה, סך הכל מרדכי"י אסתר"ר, ששורשם בסוד מגלה מזל של כל הדברים, ואין לך עשב מלמטה שאינו מאיר בסוד מזל, והן הן דבר יהוה, וצריך להעלות חיות ואותיות של כל הדברים שנתהו מדבר יהוה, ולהמשיך מזל ונקמה לטהר אותם ולנקות אותם, וכל התגלות אור יסוד אבא הזה הוא על הנדחין לבל ידח ממנו נדח, וכל הרחמנות הזה הוא בעת עמידות אורת אבי"א לברר הניצוצין, אבל בעת חזרת פ"פ נתכסה האור הזה ודיקדוק הדין הוא ביותר.

בזכות הפורים והביסוס מתגלה 'יסוד אבא'

והקב"ה עשה עמנו נס על ידי זכות פתחיה הפותח שערי רחמים, שאחריתך ישגא מאוד, ובזכות פורים ומגלה ומשלוח מנות ומתנות, והביסוס עד שיתרחב דעתו בשמחה ויצא מדעתו, אזי ממשיכין התגלות יסוד אבא הזה ורחמיו המרובים בהתגלות גם לעת פ"פ אף לעתיד שנוכל לעלות מעולם ועד עולם בלי עיכוב.

גדולת ימי הפורים

וקבלנו שבימי הפורים יוכל לעלות נשמה קטנה להיכל של צדיק מופלא בלי שום מעכב, וכן עולין כל התפלות לכתר בלי עיכוב, וזהו ואחריתך הקטנות ישגא מאוד אף בעת הגדלות, ולזה אחר הנס נשתנה שמו פתחיה הפותח כל השערים בלי שום עיכוב להעלות כל מה שנעשה בקטנות בלי שום דיקדוק הדין, ולזה הדר קבלוה בימי אחרשורש (שבת פח). בהתגלות אור הרחמים, שלא לדקדק כל כך בעת עלותו לראות פני ה'. קבלתי בלחישת כל זה, ונעשיתי הולך רכיל מאהבת ישראל.

בספריי רמזתי רזין ורזי רזין

פתחתי לך כנקב סידקת כי יש בזה רזי דרזין, ומזה תדע אחי שבכל ספריי רמזתי רזין ורזי רזין ענינים עמוקים ונסתרים ופתוחים הם להחפצין בחברתינו ודבוקים בנפשנו והכסיל בחושך הולך.

'פני זקן' שקלים מרבינו יצחק אייזיק מקאמרנא

ומשא ומתן ולי"ט מלאכות שעיקרן לברר בחינות אחריים, כמבואר בדברי מרן בע"ץ חיים (שער מ"ט ומ"ד דרוש ג), והן הן בחינות יסוד אבא שיוצא לחוץ, אותיות התורה שנתפזרו בכל הדברים שבעולם, וכשהצדיק עוסק בהם ביחודים מקרב הגאולה ומוחה עמלק מר המות.

לעשות בתחתון ולרמוז בעליון

ידוע ממרן אלקי רבינו ישראל בעש"ט שכל אדם מישראל צריך לעסוק בכל לי"ט מלאכות, לעשות בתחתון ולרמוז בעליון, ושאלו לו מי שעוסק בתורה ואין דרכו במלאכה מה יעשה, והשיב שצריך לכוין בעת עוסקו בתורה בענין המלאכה לתקן בחינות מלאכה זאת בשורשו, וכן בעוסקו בתורה בעניני מו"מ יכוין להעלות האותיות שבכל מו"מ שבעולם, ובה ט"ל תורה מחייהו (כתובות קיא:), כטעם מטל השמים רזא דדעת, ובה פרשנו במה שמסיים המשנה (שבת עג.) 'הרי אלו אבות מלאכות ארבעים, היינו מה שלמדת הזורע והחורש והקוצר וכיוצא הן הן אבות מלאכות טל תורה.

התגלות 'מרדכי' בשפע בהתרחבות גדול אין שיעור והתגלות הזה בסוד מרדכי בסוד 'ראשיתך מצער', שכן בחינת הראשית לעם ישראל להשיג סוד שער החמישים אין, הוא בסוד מצער, בהכנעה יתירה ובביטול המציאות אין ממש, מה אפר ועפר, ועל ידי הביטול הזה משיגין בחינות ראשית שאין שם שום פגם, וממשיכין משם השפע בהתרחבות גדול אין שיעור, כמו שביאור **אור עינינו כשצריך לאש מחפשין באפר (עיין ב'דגל מחנה אפרים' ריש פ' צו בשם המגיד).**

סוד ה'כתר' בביסוס בימי פוריא

ובאמת מבחינה זאת היו יכולין אף הרשעים לזון ולהיות משם, כיון שאין פגם מגיע לשם, כמו שביאור מרן אלקי על סוד 'דרך ארץ פלשתי' (שמות יג יז, ועיין בהיכל הברכה שם), והוא סוד 'כי כן יסד המלך על כל ר"ב בית"ו' (אסתר א ח) סוד כת"ר, 'לעשות כרצון איש' זה מרדכי, ו'איש' זה המן (מגילה יב), וכשמגיעין לשם בביסוס בימי פוריא, לא ידע בין ארור לברוך, כי שם הארור ברוך, ואין שם פגם הרע, אבל הרשעים כשרוצין לעלות ולנקב משם, אי אפשר להם ביטול, כי הם הבל וריק אין בהם ממש, ואי אפשר להם הביטול והכנעה, כי יהיו כלא היו, ולכן מתגאין ועולין.

שער החמישים מקום שאין שם פגם

ומזה תדע אחי גודל פגם הגאווה, עד שגרים המשך גלות המר הזה, שרשעים יונקין ממקום שאין שם פגם על ידי גאותן של ישראל שניטלה מהם וניתנה לרשעים פוקרים וכופרים. וזה המן הרשע נתגאה לעלות לשער החמישים למקום שאין פגם, בסוד 'עץ גבוה חמשים' (אסתר ה יד, עיין ב'כתם אופירי' שם), ובסוד 'צ"ר כ"ל היהודיים' העולה כתר, ששם נצררין ונתקשרין כל היהודים באחדות אחד, קטן וגדול שם הוא (איוב ג יט), השה ומשוה קטן וגדול, וזה העולם נקרא כל ישראל, כמבואר בספר **רבינו אלימלך (ריש פ' דברים ד"ה עוד בפסוק ה'נ"ל), כללות ישראל שאין שם פגם, ושם שוין הכל במעלה אחת, ועל ידי המן הרשע עלו ישראל לבחינת זאת למקום שאין שם פגם, והרשע הזה רצה לאבד גנוי המלך אשר**

אור 'יסוד אבא' נפתח בהארה בלתי התלבשות [איתא במסכת שקלים (פ"ה מ"א) 'פתחיה, זה מרדכי, והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישגא מאוד' (איוב ח ז)], 'ראשיתך מצער' מרד' הכפל פת"ח, כ"י הוא החצי של י"ה, ששורש מרדכי מתרין מזלין נצר ונקמה, וסוד מר"ד מימ"י קד"ים מזל ונקמה, וסוד 'כ"י כ"ף יוד, ח' פעם י"ה סוד ח"י"ה מזל נצר, ועצם שם י"ה רזא דתרין כתפין תרין עיטרין הנמשכין מנצר ונקמה, והיה בחינתו מסוד 'רדס' תרדמה דבבל, ואחר הנס זכה שבחינתו לא יתבטל אף בעת חזרת אורת פ"פ, ואז נשתנה שמו פתחיה"ה, שכן שורש שם י"ה בחכמה ברזא דיסוד אבא חכמה י"ה, אשר נפתח אור הזה בהארה בלתי התלבשות פתוח לכל המקבלים ממנו, 'ואחריתך' רזא דאחריים, 'ישגא מאוד' אף בעת חזרת פ"פ.

המשכת 'יסוד אבא' ברזא דברוך עד מלכות

ורזא דפתחיה מרדכי, ברזא 'ברוך יהוה המברך לעולם ועד', שהוא המשכות יסוד אבא ברזא דברוך עד מלכות ויעודא דכלא (זח"א לד.), וסודן מסוד ז"יין הבלים דגנים ואמת דאריך, ונמשכין ליסוד דאמא הנעשה דעת דזעיר ז"יין הבלים, ומשם נמשכין למלכות לבת אש להבת שלהבת ז"יין הבלים להחיות נפש כל ח'י, וסוד שלשה פעם ז"יין הבל הוא מרדכי"י פתחיה"ה, שכן מדת ואמת שורש הדעת ש"ע נהורין הנימשך מרדל"א עד מלכות על ידי יסוד דאבא שביל עליון, 'ברוך יהוה המברך לעולם ועד' מרדכי"י פתחיה"ה.

אור 'יסוד אבא' מאיר ברזא דמשה בהתגדלות

ורזא 'והיה ראשיתך מצער', בסוד חזרתה פ"פ שנעשית נקודה אחת ברזא דמר"ד נקודה ד' פעמים אני, אני אני הוא אני אמית ואחיה ואני ארפא (דברים לב לט), ד"פ אני רזא דמר"ד, שכן כלב קרא עצמו מר"ד שמרד בעצת מרגלים שלא רצו בחזרת פנים בפנים בהגדלות ארבע פרצופים דמלכות, כי בעת עמידות אבי"א מאיר יסוד אבא רזא דמשה בהתגדלות, ולזה מאנו בארץ ישראל, והיה זה טעות, כי בעת מחיות עמלק כי יד על כס יה, יאיר יסוד אבא בנס מפורסם אף בחזרת פ"פ, בסוד פתח רזא ד' פעמים אני"י, ד"פ אייין, כי בהתקשרות מדת אני לאין, יתפרדו כל פועלי און בביטול הקליפות לגמרי.

רזא ד'פתחיה' שנעשין ז'יין אחד

'ואחריתך ישגא מאוד', סוד אחריים, הם שתי כתפת חוברת מפחד הקליפות כמבואר בזהרה הרקיע (וארא על דף כז ע"ב), ורזא דתרין כתפין הם ב"פ י"ה, בסוד 'כ"י דמרדכי המגדיל אחריים רזא דב' פעמים י"ה, תרין כתפין תרין עיטרין דחוי"ג, עד שבחזרת פ"פ ברזא דפתחיה נעשין שניהם אחד ולא ניכר בין חסדים לגבורת, ברזא דדעת עליון דמשה, שעליו נאמר אשר לא כרעים (ויקרא יא כא), שאין שם הכרעה כוליה ימינא, ואז ניגדלו האחריים ואחריתך ישגא מאוד, אמן.

שורש 'יסוד אבא' הוא התורה, המטהר המרירות ושורש יסוד אבא ידוע שהוא התורה, ויסוד אבא שיוצא לחוץ מיסוד רחל בסוד מרדכי מר דכ"א המטהר כל המרירות של עוה"ז, והן הן אותיות שנפלו בכל עסקי עוה"ז בדומם צומח חי וצריך להעלותם, וכל עניני עוה"ז מאכילה ושתייה